

Результати опитування керівників підприємств Запорізької області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Запорізької області в IV кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Запорізької області** у IV кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та занадто високі ціни на енергоносії, сировину й матеріали, респонденти очікували зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася продовження зростання цін. Девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 31.6% (у попередньому кварталі – 47.4%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.8%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 84.2% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 56.7%. Головними чинниками інфляції респонденти називали курс гривні до іноземних валют (відмітили 94.7% респондентів), воєнні дії та їх наслідки, а також витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти високими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікували 100.0% респондентів (у попередньому кварталі – 94.4%), у цілому по Україні – 87.9%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** (уперше з III кварталу 2024 року): баланс відповідей – 5.3% (у III кварталі 2025 року – 0.0%), у цілому по Україні – 0.8% (таблиця);
- **обсяги реалізації виробленої продукції без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 10.5%). Водночас респонденти очікували нижчі темпи зростання обсягів реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 40.0% (у III кварталі 2025 року – 60.0%) (таблиця), у цілому по Україні – 9.7% та 11.7% відповідно;
- **обсяги інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 20.0%). Водночас респонденти очікували зменшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у III кварталі 2025 року – 20.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 2.9% та 7.0% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 47.4% (у III кварталі 2025 року – «мінус» 15.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 3.8%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купуються, та повільніше зростання цін на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 73.7% та 42.1% відповідно (у попередньому кварталі – 78.9% та 63.2% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **нижчі темпи зростання витрат на одиницю продукції й на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 55.6% і 27.8% відповідно (у попередньому кварталі – 68.4% і 42.1% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також брак обігових коштів (графік 5).

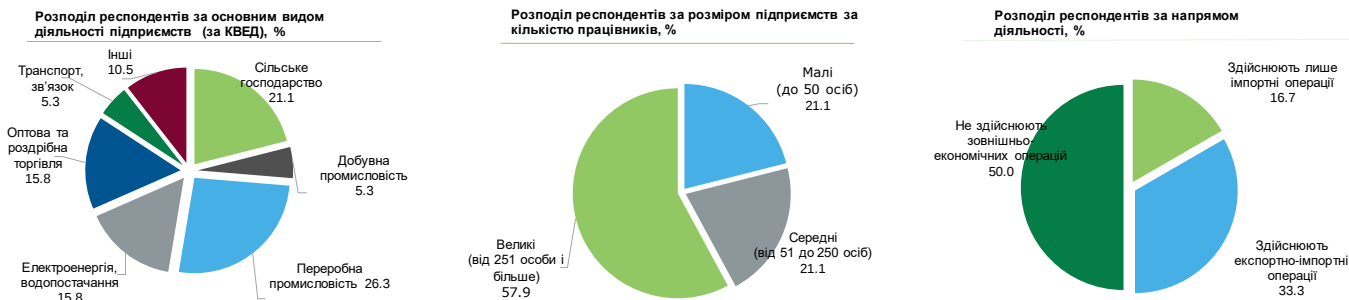
Респонденти очікували зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (їх частка становила 31.6%), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткіші (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 10).

94.7% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 95.9%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

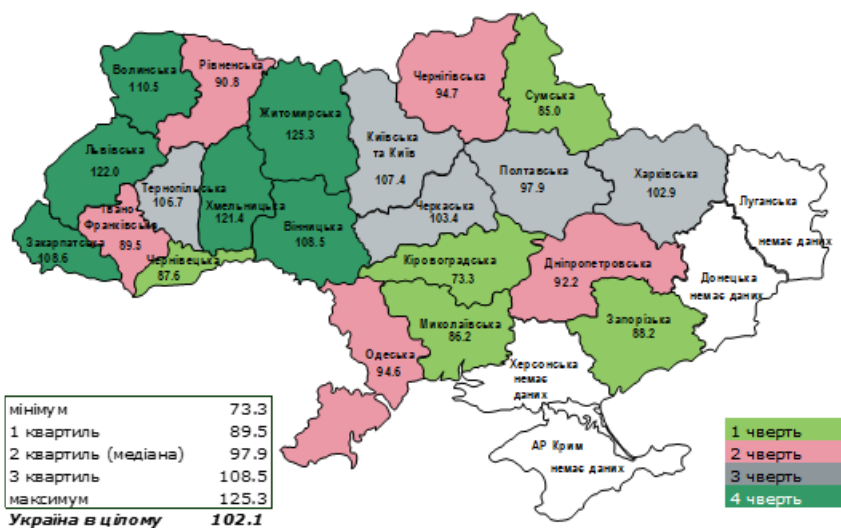
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 63.2% (найнижча оцінка серед регіонів третій квартал поспіль) (у попередньому опитуванні – «мінус» 42.1%), у цілому по Україні – «мінус» 5.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у III кварталі 2025 року – «мінус» 44.4%);
- **підприємства області працювали на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 21.1%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 03–27 листопада 2025 року;
- опитано всього 19 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Запорізької області щодо ділової активності (за складовими)

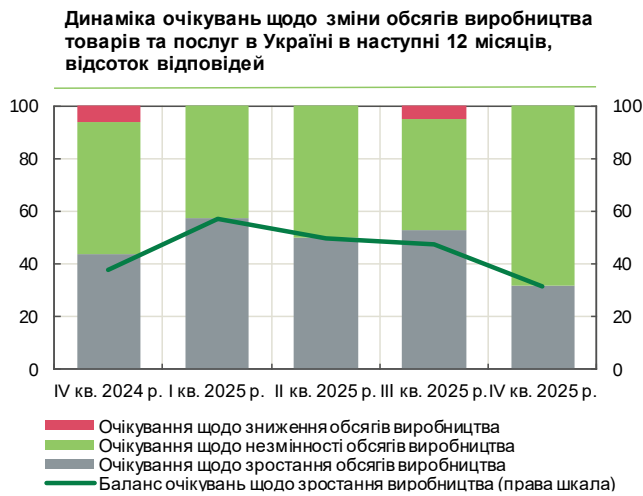
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.	IV кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-6.3	0.0	0.0	0.0	5.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	6.7	28.6	5.3	10.5	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-14.3	15.0	18.8	20.0	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	30.0	37.5	20.0	-16.7
кількості працівників	-31.3	-23.8	-30.0	-15.8	-47.4

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

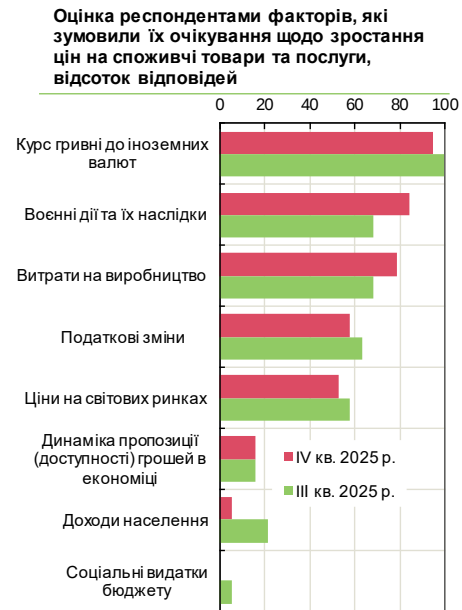
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

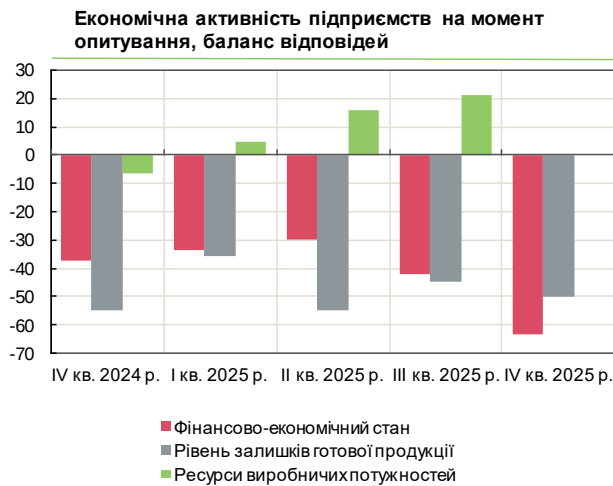
Графік 1

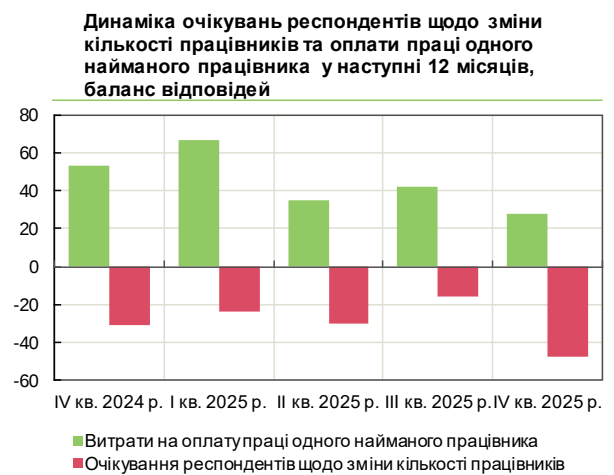
Графік 2

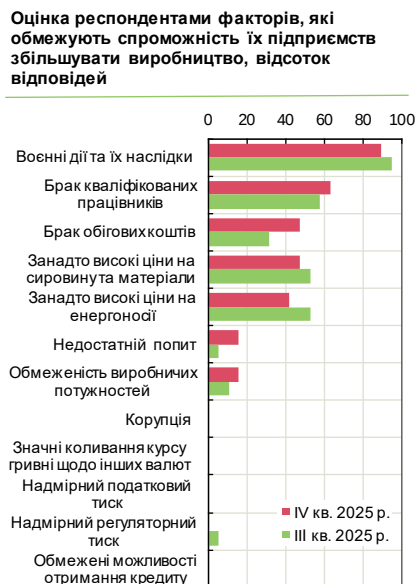
Графік 3

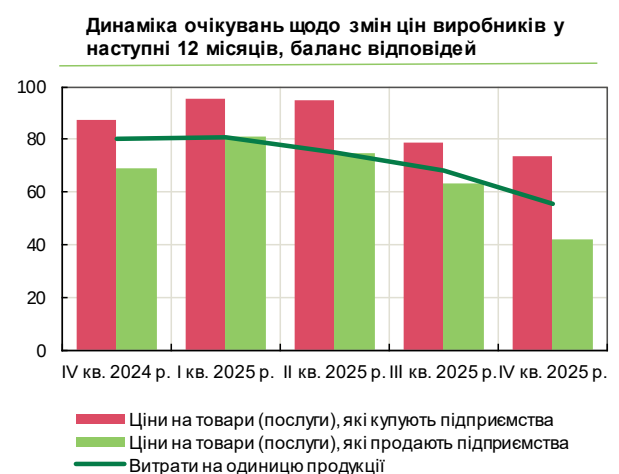
Графік 4

Графік 5

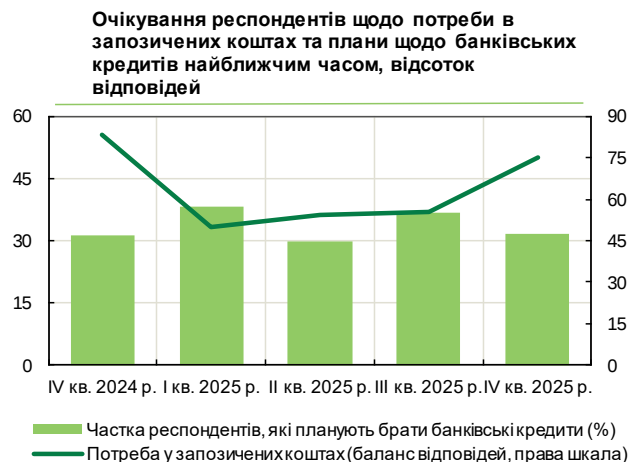
Графік 6

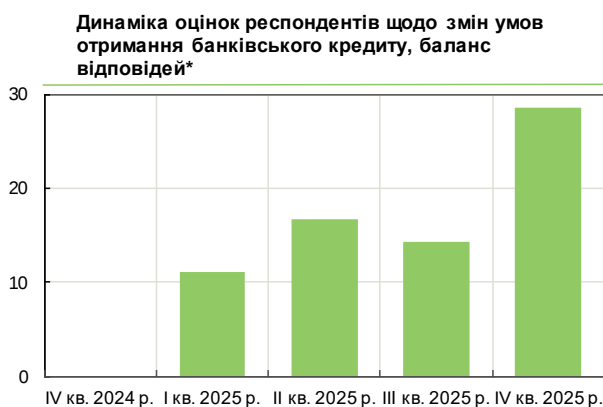
Графік 7

Графік 8

Графік 9

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

